

„Nova Soča“

izhaja vsak petek o polne in velja s prilogo „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 4.40,
Pol leta „ 2.20,
Četrt leta „ 1.10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročnino znižamo, ako se oglašajo pri upravnistvu.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak drugi in zadnji petek meseca. Kadar je v petek praznik, izideta lista že v četrtek.

Uredništvo in upravnistvo je v Marzinijevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

NOVA SOČA

(Izdaja za Gorico.)

Oznaniła

in „poslanice“ plačajo
petit-vrsto:

8 kr., če se tiska

7 „ „ „ „ „

6 „ „ „ „ „

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamične številke dobivajo se v prodajalnici G. Likarja in v tobakarnah v Nunsin in Solski ulici po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu, naročnina in reklamacije pa upravnistvu „Nove Soče“. — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVI DENAR.

Zadnjič smo videli, kakošen denar imamo dandanes v Avstriji in kakošna je njegova vrednost. Danes naj pa podamo kratek posnetek iz vladinih predlog, katere določajo, kakošen naj bi bil novi denar.

Namesto dosedanje „avstrijske vrednosti“ (o kateri smo obširno govorili zadnjič) nastopi zlata vrednost, katere denarna enota bo **krona**. Krona se deli na sto „helerjev“.

Zlati denar se bo koval iz zmesi, v kateri bo 900 delov zlatá in 100 delov bakra. Iz enega kila take zmesi se nakuje 2952 kron; na kilo čistega zlatá jih pride torej 3280. Zlati denarji bodo za 20 in za 10 kron. Iz enega kila čistega zlatá se nakuje 164 kosov po 20 kron ali 328 kosov po 10 kron. Na zlatih kronah bo na eni strani cesarjevo oprsje in okoli njega napis: „Franciscus Josephus I. D. G. Imperator et Rex“; na drugi strani pa bo cesarski orel in okoli njega napis, ki pové, koliko je zlat vreden in kdaj je bil skovan. Rob bo gladek; pri zlatih po 20 kron bo vanj utisnjeno geslo „Viribus unitis“; pri zlatih po 10 kron bo namesto gesla primeren ukras. Teža, pri kateri se ti zlati bodo prejemali, znaša pri zlatih po 20 kron 6.74 gramov, pri zlatu po 10 kron pa 3.37 gramov. Ako kak zlat manj tehta, ne sprejme se več za popolno ceno. Zlate, ki se takó močno obrabijo, sprejmejo za popolno ceno le državne denarice; taki zlati se potem prekujejo. — Razum teh zlatov se bodo kovali še nadalje tudi avstrijski cekini; zlati po 8 in 4 gld. pa se ne bodo več kovali.

Sedanji srebrni goldinarji ostanejo še nadalje v veljavi. Srebrni denar „avstrijske veljave“ se ne bo več koval, razun iz one množine srebra, katero ima državna uprava že zdaj pripravljeno v ta namen. Dokler ne pride sedanji srebrni denar iz prometa, mora ga vsakdo sprejemati in sicer srebrnjake po 2 gld. za 4 krone, goldinarje za 2 kroni, petindvajsetice pa za 50 „helerjev“.

Razun zlatega denarja se bodo kovalé še srebrne krone in kosi po 50 „helerjev“. Iz nikla se bodo kovali kosi po 20 in po 10 helerjev; iz bronovine pa drobšč po 2 in 1 „heler“.

V srebrnjakih bo 835 delov bakra. Iz enega kila srebra nakuje se 200 kosov po 1 krono, ali 400 kosov po 50 „helerjev“. Na srebrnih denarjih bo na eni strani cesarjevo oprsje, okoli njega pa napis: „Franc. Jos. I. D. G. Imperator et Rex“; na drugi strani krone bo cesarski orel, na kosih po 50 „helerjev“ pa cesarska krona in napis, ki označuje vrednost in letnico. Na robu krone bo utisnjeno geslo: „Viribus unitis“; rob pri srebrnih denarjih po 50 „helerjev“ pa bo gladek.

Denar iz niklja se bo koval iz čistega niklja. Iz enega kila čistega niklja nakuje se 250 kosov po 20 „helerjev“, oziroma 330 kosov po 10 „helerjev“. Tega denarja nakuje se za 42 milijonov kron. Izda se javnosti takoj, ko se vzemó iz prometa sedanje dvajsetice, desetice in petice ali groši. — Iz bronovine bo drobšč po 2 in po 1 „heler“. Sedanji srebrni in bakreni drobšč ostane še nadalje v veljavi, dokler vlada naredbenim potom kakó drugače ne določi. Tolarji Marije Terezije, ali takózvani „lavantinski tolarji“, z letnico 1780 ostanejo še vedno v veljavi.

Da bi pa véasili kdo ne dobil preveč takega drobšča, določeno je, da nihče ni prisiljen sprejemati srebrnega denarja nad 50 kron, niklovega nad 10 kron in bronastega nad 1 krono. Srebrni denar in drobšč,

* Mi smo pustili za danes še nemško imé novega drobšča. Čehi pravijo „haléř“, Slov. „Narod“ ga je imenoval „vinar“, „Slovenec“ pa „belič“ in potem „penaz“. Zadnji list je predlagal, naj bi se po prej izrekli o tem slovenski jezikoslovci in se le potem naj bi se dalo imé novemu drobšču. Prav! Ali bi morebiti ne bilo mogoče, da bi vsi Slovani enako imenovali ta drobšč? Ljubzen del skupnosti vse premore! Zdaj so na Dunaju poslanci vseh slovenskih narodov avstrijskih; oni naj bi delovali na to, da bi našli za „heler“ takó imé, katero bi mogli vsi sprejeti. Ako bi se to ne zgodilo, ali bi ne mogli sprejeti že znani „novič“? Sicer pa bo treba paziti na to, da bomo v tem oziru edini vsaj s Hrvati.

ki se preveč ogloda, da ne bo imel več zakonite teže, bodo javne denarice sicer sprejemale, toda odtegnje ga prometu ter dajo na državne stroške prekovati.

Kakor hitro bi bila sprejeta postava, s katero bi obveljala vladina predloga o uravnavi vrednote, računili bomo lahko po kronah, dasi bomo imeli še stari denar v prometu. Kakor srebrnjaki in sedanji drobšč, takó se bo tudi sedanji papirnati denar sprejemal v kronski veljavi n. pr. 1 gld. za 2 kroni, petak za 10 kron, itd.

Vlada predložila je še načrt posebnega zakona, ki daje vladí nalogo, da se dogovori z ogersko vlado o denarju in vrednoti. Po tej predlogi bi vsaka vlada za se in na svoje stroške kovala denar. V obeh polovicah se nakuje za 200 milijonov kron srebrnega denarja, niklovega za 60, bronastega pa za 26 milijonov kron. Ta množina denarja se razdeli med obé državni polovici v razmerju 70 : 30, t. j. od vsakih sto kosov pride jih 70 na našo državno polovico, 30 pa na Ogersko in Hrvaško. Pa tudi stroške in dolgove, ki narastejo vsled te novotarije, razdelite si obé državni polovici v razmerju 70 : 30. Ta pogodba med obema državnima polovicama bo veljavna za zdaj do 1. 1910. Ako ena ali druga polovica odpové eno leto poprej, bo pogodba veljavna še dve leti; v teku tega časa se pogodba predrugači ali denarstvo drugače uredi. Ako nobena polovica ne odpové, ostane pogodba v veljavi nadaljnih 10 let.

Vlada je podala poslanski zbornici še nekaj drugih predlog, ki se tičejo sicer uravnave naše vrednote, ne pa naravnost denarja samega, o katerem govori ta članek. Zató jih za zdaj obširneje ne bomo omenjali.

Ali dobimo novi denar ali ne, tega zdaj sicer ne moremo še z gotovostjo reči, toda vse kaže, da vlada prodé s svojimi predlogami. O teku te prevažne razprave v poslanski zbornici bomo obširno poročali.

Urnava vrednote

v poslanski zbornici dunajski

Ker smo zadnjič obširneje razpravljali o razlogih, ki govoré za uravnavo vrednote, zató danes ne bomo omenjali onih poslancev, ki so v poslanski zbornici govorili za njo, marveč ponatisemo iz poročila v „Sl. N.“ le glavne misli onih govornikov, ki so se z vso odločnostjo upirali takej uravnavi.

Posl. dr. Laginja izjavi, da je nasprotnik vladne predloge, ter pravi, da je zanj, prvega proti-govornika, stvar toliko bolj neugodna, ker se ne une dobro izrazi v jeziku, izbranem v parlamentarni jezik. (Klici mej Mladočehi: Ne izbrau, ampak usiljen!) Splošno se sodi, da stalna valuta ni možna, ako se ne uvéde zlata veljava. Ta nazor ni pravi. S tem, da vsprejmemo zlato veljavo, pridemo v neugodno razmerje z drugimi, gospodarski močnimi državami, zakaj tudi zlato je v mejnarodnem prometu ravno tako blago, kakor srebro, baker in železo. Vlada misli, da bo de stabilizovala azijo, ali v to jej nedostaje moči. Govornik razpravlja o uplivu azija na eksport in dokazuje, da pošilja Italija navzlec temu, da ima zlato valuto, svoje sinove v inozemstvo, da tam kaj zaslužijo; Grška in Portugal imata tudi zlato veljavo, pa nič kaj dobro ne stojita. Prijatelji in nasprotniki valutne reforme so v tem jedini, da je to skok v temo. Govornik dokazuje, da so sedanje naše denarne razmere še dosti dobre; saj naš papirnati denar ni v razmeri z zlatom svoje vrednosti nikdar sprejmenil. Zeleti bi pa bilo večje cirkulacije not, in če se z nekaterih strani trdi, da je vsaka emisija not nesreča za narod, trdi se zopet z drugih strani, da je v gotovih razmerah še prava sreča za narod, če se note izdajo. Če se množi prebivalstvo in produkcija, treba je tudi novih cirkulacijskih sredstev. Nove emisije not pa seveda ni smeti porabiti za nakup tepov in drugih vojaških potrebščin. Emisija not, storjena v to svrhu, da se gradé kanali in železnice,

da se regulirajo reke itd., ni škodljiva; v škodo je k večjemu nekaterim krogom. Kateri bi bili dobivali obresti, da so denar posodili. Narod ne pravi nikdar: Naš goldinar ni nič vreden, ampak vedno le: Premalo goldinarjev imamo. Predlagana reforma valute ne bo povečala naše sreče. Uprisanje o relaciji mej zlatom in srebrom še ni dognano. Tudi gledé carine smo v sedanjih razmerah na boljšem. Regulacijo valute uvaziti je tudi še z druge strani, računati je tudi z vojno, katera bi mogla nastati. Mi gotovo nikogar ne napademo, kajti vsi avstrijski narodi želé miru, ako bomo pa mi napadeni, potem se ne bo šlo za zlato glave, ampak za človeške glave, takrat bo de treba zadovoljiti vse narode. Naša skrb bodi, da se zboljša občno blagostanje po produktivnem delu, potem bo de lahko apelovati na srca Avstrijcev, ki so vedno pripravljena žrtvovati se za slavo monarhi-je in za vladarja.

Posl. Schlesinger govori o denarju kot prometnem sredstvu. Tisti ljudje, kateri imajo svetovni promet v rokah, postavljajo se nad državo, jo smatrajo objektom za pridobitev denarja. Ti ljudje niso narodni, ti so mejnarodni. Treba torej deliti ljudi v tri vrste: tuzemce, inozemce, in mejnarodne ljudi. Za ljudstvo je važno, da ima denar, kateri omogoči neposredno denarno obvezanje mej narodov. To lastnost ima zlati denar, a zlato je mejnarodno, narodni denar je papir. Zlato je nemravno sredstvo, papir pa ne, papir ostaja v deželi in zagotovi blagostanje; slaba stran njegova je la ta, da otežuje mejnarodno gospodarstvo. Svetovni denar ni de lahko celo državo. To, kar predstavlja „kako“ izvestno vrednost, še ni treba, da je samo ob sebi to vredno, kar predstavlja. Če bi danes našli nove zlate rudnike, zmanjšala bi se vrednost zlata, vrednost srebra pa bi se povečala. Samo mejnarodni trgovci zahtevajo, naj se uvede zlata vrednota. Inozemstvo ne more zahtevati, naj plačujemo v zlato to, kar smo obljubili plačati v srebru, ne vem pa kakšne vrste patrijotizem navdaja vlado, da stavlja takšen predlog. Govornik razlaga potem obširno svoj nasvet, naj se državni dolgovi najprej amortizujejo, predno se začne regulovati valuta.

Posl. Jax priznava, da ima finančni minister resno voljo izvršiti reformo valute, obžaluje pa, da se v nekaterih točkah ne more z njim strinjati. Če se hoče, da naj zlato stabilizuje valuto, treba ga je v to dovolj imeti. Za to pa po predlogi ni uprava zadostno skrbna. Govornik pravi, da ni prepričan o potrebi, uvesti zlato valuto. Avstrija potrebuje vsako leto, da pokrije obresti od svojih dolgov, 100.000 kg. zlata, dobiva ga pa komaj 20 kg. Angleška ima zlato valuto, a vzlic temu ni stalen, na Francoskem pa je kurs stalen. Mnoge države imajo na podstavi bimetalizma urejeno vrednoto, a vzlic temu prospejajo prav dobro. Agrarna združitev uvaževala je uprasanje o zlati valuti stvarno in ni dala na svojo sodbo političnim tendencijam nikakega upliva; določila naj bi se skrbno uprasanja, katera treba končno rešiti, ker bi sicer agrarna združitev ne mogla glasovati za upeljavo zlata valute.

Posl. Lueger sodi, da tu ne gre za narodnostna ali strankarska uprasanja, ampak jedino le za gospodarsko reč. Papirnati denar je dokaz našega blagostanja; upam, da se bodo zjediniše vse stranke, da rešijo ljubi naš papirnati denar ministrovih napadov. Samo sovražniki Avstrije nam hočejo usiliti zlato valuto. Ta v zbornici se doslej nihče ni upal zagovarjati jo in tudi govor Jaworskega je prav za prav naperjen proti vladni predlogi, čeprav je bil njegov govor le malo jasn. Avstrije sovražniki hočejo zlato valuto. General Klappa bil je sovražnik Avstrije. Kako so ga ljubili, pokazalo se je pri njegovem pogrebu. Ta mož je hotel popolno nezavisnost Ogerske, in kdor to hoče, je sovražnik Avstrije. Rojaki njegovi ga slave, torej so tistih mislij, kakor je bil on. Ogerska hoče zlato valuto. Toda Avstrija ima še več sovražnikov, ne samo v Budimpešti, ampak tudi tukaj. Govornik polemizuje na to z „N. fr. Presse“, „Wiener Tagblatt-om“, „Vaterland-om“ in s posl. Steinwenderjem ter razpravlja potem o posledicah reforme valute na Italijanskem in na

Nemškem. Tam je škoda zadela kmetovalce in tudi pri nas bi se to isto zgodilo. Kdo pa hoče zlato valuto? Kmetovalec ne, fabrikant in delavec tudi ne. Kdo torej? Zlata internacijonalka in njeni prilepki je žele, da bi narode mogli dobro opliniti. Sedanje razmere so ugodne za uvoz in za izvoz. Avstrija bo de prisiljena nakupiti zlata, da bo mogla z zlatom plačevati. Potem pa se bo de zgodilo, kar smo že često doživeli, finančni minister bo v škripcih. Če bi bil on sam v škripcih, bi meni malo mar bilo zanj. (Burna veselost.) Ker pa bodo s finančnim ministrom vred v škripcih tudi vsi narodi avstrijski, torej tudi jaz, moram se braniti. (Nova burna veselost.) Vse avstrijske dežele so proti zlati veljavi. Gališka, odločilni faktor, je proti njej; na Češkem so proti njej Čehi pa tudi Nemci; na Gornjem Avstrijskem izrekelseje proti njej deželni zbor. Rado veden sem bodo li tisti, ki so gorenjeavstrijski deželni državni poslanci, glasovali tukaj, pod nadzorstvom, (Živa veselost) za zlato valuto, tukaj, kjer so na vrvi ci Njega ekselence grofa Taaffeja in prezvestega njegovega hlapca Fridolina Hohenwarta. (Živio in dolgo odobravanje. Splošna veselost.) Na Solnograškem je ljudstvo proti zlati valuti, v Tirolih takisto in znatiželjen sem, bodo li tirolski poslanci tukaj drugače glasovali. Mogoče, da bodo po upeljavi zlata valute dobili posamniki kake bliščeče stvarice, narejene iz zlata, ali važnejše kakor to je blagostanje narodov. Teh poslancev dolžnost je zastopati narod, ne pa pod plaščem katoličanstva delovati za žide. (Živo odobravanje.) Na Štajerskem, Kranjskem, v Dalmaciji, v Isuri in celo v Trstu je ljudstvo proti zlati valuti.

Kdo hoče torej zlato valuto? Na vaši strani so izvrštni govorniki, velike kapacitete, bistré glave, kje pa so, zakaj pa molče! Če govorim neumno, zavrnite me. Tega pa ne storite, ker tega storiti ne morete. Vsakomur se pripoveduje kaj drugega. Jedni pravijo, da tu gre za vojni zaklad; to je morda neumno, pripovedovalo pa se je. Mogle bi tudi kazati na to, da bodo krone kmalu močno obrabljene — takih ljudi, ki bodo to delali, se ne bodo manjkalo — škodo bo imela država. Toda o tem govoril bom de drugim času. Zdaj pa bom poučeval narod v svojem zmislu in izpraševal, ali stoji za tistimi, kateri glasujejo za Lloyd, za Dunavsko parobrodno družbo in za regulacijo valute. Jedna Silbererjevih (obč. svetnik dunajski) konfiskovanih „deset zapovedij“ slove: Ne preštevaj z opozicijo, jaz pa pravim stranki, ki tukaj tako rada opozicijo dela: Ne preštevaj z vlado. Jaworski je rekel, da se o posledicah zlata valute ne more ničesar reči. To je najostrejša kritika vladne predloge. Prosim Poljake, naj ostanejo avtonomisti in naj glasujejo, kakor želi narod poljski. Kadar pravijo Poljaki, da so svoje interese podredili interesom vkupnosti, vprašujem vedno: Koliko bo to veljalo? Jaworski hoče valuto, katera ne bo povišala dakov; za tako valuto bi bil jaz tudi škoda, da nam ni povedal, kakšna naj bi bila. Plener sovraži papir kakor zlodeja. On želi, naj se začne hitro plačevati z gotovino. Papa Plener se je rad držal papirja, in sin bi to storil. Če ohranimo svoj papirnati denar, mogli bi se lotiti velikih gospodarskih del. Zahtevanih 183 milijonov je le prvi del tega, kar bo de dati. Puščali nam bodo še večkrat. V vojni imeli bomo velikansko aži-jo, patrijotično ne bo zlato nikdar. „Dokler sili država udove in sirote, da morajo prosjačiti, dotlej je upeljavo zlata valute brezvestno hudodelstvo.“ (Živo odobravanje.)

Posl. Neuwirth: Učeraž izrekel se je vodja moje stranke o teh predlogah. Jaz nisem poklican tolmačiti njegovih besed. Izreči pa smem, da podpisem vsako besedo njegovo glede smotrov in razen jedne točke tudi glede metode. Ako bi pa danes povedal kaj načelno različnega, nima to za mojo stranko nikakega pomena. Valuto uprasanje ni posamno uprasanje, ampak kolektivno ime za celo vrsto najtežjih in najbolj komplikovanih problemov državnega gospodarstva. V vsaki drugi stvari, katero ima uprava v rokah, dá se kakšna škoda zopet

popraviti, tu pa ne, vsaj za sedanjo generacijo ne. Domisljivost posamnikov, naj so na še tako visokem mestu, ni v takih stvarih poklicana nadomestiti vednosti in prakse, še manj pa samosvetna oholost pri nas tako navadna. Kar se pri nas stori na gospodarskem polju, ni produkt organskega razvoja; vse se zgodi skokoma, leta in leta se ne stori nič, potem pa se hoče vse nakrat doseči. Ker se je spremenila trgovinska politika, postala je tudi državna trgovinska bilanca aktivna. Konsekvencije sklenjenih trgovinskih pogodb se niso znane. Pogoji za regulacijo valute dani so tudi v Avstriji. A pravica, da se delajo priprave za to reč, še ne opravičuje imperativne rešitve tekom starih tednov.

To, kar se nam predlaga, zdi se mi slabo in nevarno, ker se uspeh ne da zagotoviti niti znanstveno niti ne po izkušnji. Določiti naj se relacija, dovoli naj se posojilo, za državne note naj se določi kvota 70:30 in bančni statut naj se spremeni. Glavne stvari pa v tej predlogi ni, tako da se mi vidi kakor menica, o kateri ni določeno, kdaj zapade v plačilo. Doba, kdaj se bodo vzele državne note iz prometa, ni določena. Posilnega kursa pa drugače ni odpraviti, kakor če se vzemo note iz prometa. Tudi glede nabave zlata za 312, oziroma 183 milijonov se nič gotovega ne ve, in po izjavah finančnega ministra sodeč je bolj kot dvomljivo, da bode sploh mogoče nabaviti toliko zlata, kamo-li še kaj več. Že v enketi se je reklo, da je za upeljavo zlate valute treba vsaj pet do šest sto milijonov goldinarjev. Tudi glede fundiranja solin ni ničesar rečeno, čeprav to je važna stvar. Predloge ne govore nič o tem, ali se bodo po izvršeni regulaciji izdale državne denarnične nakaznice. Tudi vprašanje o plačilni moči bodočega srebrnega denarja ni rešeno. Glede plačevanja v gotovini se ni določilo ničesar in isto tako ne vemo nič o reformi bančnega zakona.

Vse te točke, prepuščene bodočnosti, bodo neizcrpen vir preprirov z Ogersko. Preti se nam, če ne vsprejmemo teh predlog, začela bode Ogerska na svoj račun kovati srebro. To je neumestno, ker nobena državna polovica po določbi pogodbe ne more v tem oziru ravnati samovoljno.

V drugih državah so priprave za regulacijo valute glavna stvar, pri nas pa ne, pri nas je glavna stvar relacija. Predlagana relacija se je umetno naredila. Ogerski finančni minister, budimpeštanske banke in klika spekulativ kupovali so devize in tako določili relacijo. Povsod drugod, kjer so se lotili regulacije resno, izginil je kurs že za časa priprav. Določitev relacije je stvar poštenja. Ta relacija pa se je naredila umetno. Avstrija imela je l. 1879. 60 milijonov deficita, zdaj pa ima brez zlate vrednote 22 milijonov prebitka, ni pa bankrotovala, kakor se je prerovalo. Stvar je pa tudi socialno politično važnost. Z relacijo se določi nakupna sila bodočega goldinarja. To pa zadene tudi delavce in uradnike. Finančni minister je rekel, da hoče stabilizovati denarno vrednost. Verjem mu, da bi to rad storil, sodim pa, da nima v to potrebnih moči. Mali obrtnik, katerega hoče ves svet učiti in tolažiti, tudi ne vé, kakó bode z novim goldinarjem. Jaz hočem dokazov za to, da se ne bo nič spremenilo. Prav revni stan trpi največ. Prebitek v gospodarstvu je posledica neposrednih davkov in te plačuje revni stan. Sedaj pa se hočejo tudi troški za regulacijo valute pokriti z neposrednim davkom. Naša doba je doba boja mej kapitalom in delom. S temi predlogami, katere je rešiti, zadela bode država tri četrtine svojih prebivalcev. Glede relacije ni nikakega absolutnega interesa upnika niti interesa dolžnika, tu se gre za ljudske interese. Nobena vlada ne more določiti vrednosti kakega denarja; kolikor več je držav, kjer je zlata valuta, toliko bolj se preminja vrednost denarjev. Sedaj nam pa hočeta dve vladi natveziti, da bode goldinar ostal kar je bil. Trdi se, da srebro ni več porabno za denar, kar pa ni res. Rad bi vedel, ali se bo Avstrija udeležila penezne konferencije. Če bodo ukrepi te konferencije drugačni, kakor upa vlada, potem se nam odpre grozna perspektiva. Govornik razpravlja na to obširno o svojih nazorih, kaj bi bilo storiti, da se zagotovi uspeh regulacije valute in končuje z izjavo, da se bode odpovedal mandatu, če bi ne bil govoril v smislu svojih volilcev.

Posl. dr. Slavik sodi, da je tudi sedaj naša valuta dobro urejena. Novci in tudi papir imajo dosti večjo vrednost nego kovina, katere predstavlja to vrednost. Zato pa ni prav, če se govori o ureditvi valute, govoriti bi se moralo o premembi in zato je upravičeno vprašanje, kakšno korist imeli bodo od tega državljani in tudi država. Za trgovino je vse jedno, ali se plačuje z zlatom ali s srebrnom; samo pri kupnih pogodbah z inozemskimi trgovci, katere se sklepajo na daljši čas, je neznatna izguba mogoča. Govornik kritikuje nastavljeni razmerje glede na troške mej Avstrijo in Ogersko, 70:30, in trdi, da mora vsaka polovica države plačati polovico stroškov, ker sta tudi sicer solidarni. Državne note popisane so na jedni strani nemški, na drugi madjarski, torej bi morali Nemci plačati polovico stroškov, Madjari pa polovico. Po predlogu ne bomo imeli več avstrijske valjave, ampak samo zlato veljavo. Sedaj je

na kovanih denarjih čitati tudi naslov kralja češkega; v novi predlogi se je ta naslov izgubil. Na madjarskih kovanih denarjih pa bode ostal ves naslov. To je zasluga sedanje vlade, katere dela na to, da se, kjer je le mogoče, potisne v stran ime kraljstva češkega. Tako zbadanje ne škodi narodu našemu nič. Naj misli vlada o sredovečnih titulaturah kakor jej drago, naj odpravi naslov kralja češkega, kraljstva češkega ne bode odpravila. Ta država bo še stala, ko bodo zginile druge, ki so sedaj na tem svetu. (Živo odobravanje mej Mladočehi.)

Posl. Suess prosi, naj se postavi poleg Neuwirtha tudi on na sramotni oder. Razen Neuwirtha izrekel se je načelno zoper predlogo sam finančni minister. Jaz nisem načelna nasprotnik zlate valute, nisem se kot takšen rodil, ampak postal sem to po znanstvenih preiskavah in po skušnjah. Finančni minister sodi, da se preminja cena srebra, a da je cena zlata stalna. Ravno narobe; cena srebra je stalna, cena zlata pa se preminja. V dveh velikih državah je kovanje srebra prosto, zlata pa nedostaja povsod, kar se ga vedno manj dobiva, porabi se pa vedno več. Vsled tega in ker se dobivanje srebra vedno množi, razšla se je vrednost teh dveh kovin. Zlata je dosti premalo na svetu, srebra pa dosti preveč. Lahko bi reklo: dva vatla imamo, jeden je zlat, drugi srebrni; zlati postaja vedno krajši, srebrni pa vedno daljši. Ali hočete biti prikovani na krajši ali na daljši vatel, prikovani pa ste na vsak način. Kapital je unet za zlati vatel, produkcija pa za srebrni. Glede naših financ nam je skrbeti, da dobimo metalno veljavo. Avstrija ni siromašna, a dolgovi ima dosti preveč. Druge države so si omislile zadostno količino zlata in se šele potem lotile premeniti svojo valuto, mi delamo narobe. Dokler nimamo dovolj zlata, ne kaže se vezati, ker bi to prouzročilo samo divje borzne spekulacije. Tudi relacije še ni treba sedaj določiti. Govornik sodi, da mej srebrno krono in srebrnim goldinarjem ni pravega razmerja, zato pa bode posledica relacije ta, da bodo imeli producentje in dolžniki dobiček, izgubo pa tisti, ki dobivajo stalno plačo. Vsaj teoretično bi se mogli izreči za bimetalizem, kakor na Francoskem. Govornik predlaga: 1.) naj se ne ukrene ničesar, dokler nima državna uprava dovolj zlata v rokah; 2.) finančni minister naj se pooblasti nakupovati zlato. 3.) Relacije ni še sedaj določiti (Živo odobravanje. Mnogi poslanci, tudi Lueger in knez Lichtenstein, častitajo govorniku.)

Posl. dr. V a š a t ý naglašja, da spada jo davčne predloge in tiste, katere se tičejo denarstva, v območje deželnih zborov. Ni mu všeč, da bode čitati na novih kovanih denarjih besedo „imperator“, ta je neupravičena, ker je državi ime „avstroogerska monarhija“, ne pa „imperium austriacum“. Na sedanjih kovanih denarjih je čitati „rex Bohemiae“, če se bode pa na novih denarjih izpustil ta naslov, na kaj pa se potem naslanja imperij, če ni češkega kralja zraven? Nezaklenito je kovati denarje z samonemškim napisom, kernimamo zakona. določujočega nemškemu jeziku kako prednost.

Govornik razpravlja potem vprašanje o upeljavi zlate valute, trdeč, da to še ni dovolj za stabilizacijo vrednosti. Denar ne ostane v deželi, kakor ni ostal v Italiji, kateri nalaga trojna zveza neznosnih bremen. Vsi stroški, storjeni na ljubav trojni zvezi, so bili nepotrební. Gladstone pride skoro zopet na krmilo, potem pa bode Italija izstopila iz trojne zveze in postala največji sovražnik Avstrije. Dokaz tega, da je novi naučni minister italijanski neki Martini, ki se je malo dni pred svojim imenovanjem javno naučeval za irredento. Mi delamo tako, kakor da želimo nadvlado Nemčije. Ne pozabimo usode Hanovera, ne pozabimo, da so tudi na Nemškem že sili, da je suprema lex regis voluntas. Avstrija nima pričakovati od Nemčije nikake podpore na Balkanu. Kadar pride spomlad in se vračajo lastovci, tedaj je v Berolinskih listih čitati iskreno željo in srčno nado, da ruski car pride v Berolin. Trojna zveza je našemu gospodarstvu sila nevarna, večina avstrijskih državljanov je proti njej. Če bi se ponovila l. 1848. in 1849., kdo ve, bi li sedaj dvignili se tisti narodi, kakor tedaj. Rusije iz leta 1848. gotovo ne bo najti. „Skrbite, da v urah nevarnosti ne bode te države vedno zvesti narodi pripustili njeni usodi.“ (Živo odobravanje mej Mladočehi.)

Posl. Jaworski predlaga, naj se valutne predloge odkažejo posebnemu odseku 48 članov, posl. Plener pa predlaga, naj se odkažejo proračunskemu odseku, kateri bi bilo pomnožiti za 12 članov.

Pri glasovanju vsprejme se predlog Jaworskega.

DOPISI

Iz Lokovca, 29. maja. — Meneč, da imate tudi okrog svojega stalnega dopisnika, nisem Vam jaz ničesa sporočil o nesreči, o požaru pri krčmarju Klančarju. V prihodnji št. „N. S.“ lahko popravite zadnjo vest tako-le:

V Lokovcu je pogorela hiša — in ne hlev — krčmarju Klančarju. Res je bil v gostilni na predvečer 15. maja pretep, in prav zato se je močno sumilo, da je hudobna roka podtaknila ogenj. Ali preiskovanje ni še dognalo hudodelstva in težko bo zaslediti hudobneža. Možno je pa vendarle, da ni nihče imel toli slabega namena, ampak one tako znane „spagnolette“ je morebiti kdo nevedel vrgel pokajane ali ne še ugašene brez premisleka proč, ki so dali uzrok plamenu.

Možu je zgorelo veliko pohištva, vendar je pa tudi precej veliko rešil. Hiša je bila pri banki „Slaviji“ zavarovana, a le za manjšo svoto. Na pogorišče došel je sam gosp. Hribar iz Ljubljane, ki je odmeril nesrečnemu zavarovancu izplačilo v splošno zadovoljstvo. V čast ljudstvu v Lokovcu moram pa tudi povedati javnosti, kakó ljudje skazujejo usmiljenje do nesrečnežev. Navada je tod, da doppeljejo kmetje dovolj le su pogorelcu v dar, kolikor ga potrebuje, kar se je tudi v tem slučaju zgodilo. Ali ni to nekako zavarovanje, ali ni to lepa uzajemnost občanov? Lokovčane moramo v tem devati drugim v posnemovalen zgled! Vsakdo le malo trpi in nesrečnežu je pomagamo!

Bog in sv. Florjan varujta nas ognja!

Šmarje, 30. maja. — Učera j vršil se je tukaj nenavadno slovesen pogreb. Spremljali smo k večnemu počitku truplo na Vipavskem dobro znane osebe, Ane udove Kalin. Biaga pokojnica bila je dobrega, usmiljenega srca, zato pa tudi sploh priljubljena oseba. Meni je bila nad polovico šolskih let druga mati; bil sem pri njej popolnoma domač in moji prijatelji so bili v njene hiši vedno z veseljem sprejeti in pogoščeni, kakor bi bil jaz njen rodni sin. Radi tega sem si jo izvolil tudi v duhovno mater za novo mašo, za katero je sprejela vse ogromne stroške v popolno zadovoljnost kakim 45 gostom.

Tri leta je bolehal na nogah; pred dobrim mesecem morala je iti v bolnišnico usmiljenih sester v Gorico radi prisada na desni nogi, ki ji je uročil silne bolečine in slednjič smrt v 67. letu svoje starosti. Težko ji je bilo med tuji biti, a še teže na tujem umreti. V veliko tolažbo in pomoč je bila dražje pokojnici v Gorici dobro znana blagospa Kancelerjeva, ki jo je prav pogosto obiskovala in tolažila. Se po smrti je ni zapustila, marveč s svojim gosp. soprogom je spremljala njeno truplo do tihe gomile v Šmarje, kamor jo je dal hvaležni sin prepeljati, da bode v domači zemlji počivala.

Da je bila pokojnica priljubljena, pokazal je sijajni sprevid. Kar je sprevod še bolj poveljevalo bilo je to, da je gosp. Karol Gall, ud novega poglobnega društva, na željo sina pokojnice cel dan počakal tukaj z mrtvaškim vozom proti majhni odškodnini, da je truplo iz domače hiše prepeljal tudi na pokopališče k večnemu počitku.

Mimogredé moram opomniti, da mu je bilo čakanje in vožnja po strmih klancih silno težavno delo, a pri svojej uljudnosti je vendar vstregel želji potrdnega sina.

Zato pa to novo podjetništvo prav toplo priporočam slavnemu občinstvu.

Ti pa, draga mati, počivaj v miru; saj v ta namen puhti mnogo molitvic iz hvaležnih src pred sedež božjega usmiljenja! Blag Ti spomin!

Hvaležni duhovni sin.

Politični razgled

Interpelacije. — V poslanski zbornici podale so se zadnji čas zopet mnoge interpelacije, med katerimi omenjam naslednje: Dr. Ferjančič s tovariši je interpeloval zaradi nemške razsodbe na slovensko ulogo pri deželni sodišči v Ljubljani. Posl. Klun s tovariši je interpeloval domobranskega ministra zaradi znane navedbe, da pri koroškem pešpolku št. 7. slovensčina ni polkovni jezik. O tej navedbi smo nedavno obširneje govorili. Posl. Biankini s tovariši je interpeloval celokupno ministerstvo, ali mu je znano žalostno politično in gospodarsko stanje Dalmacije in ali hoče sestaviti izredno komisijo, da preišče vse dele javne uprave v Dalmaciji in da stavi svoje predloge, kakó bi bilo odpraviti grozno zanemarjenost, v kateri pušča to deželo avstrijska vlada že celo tekoče stoletje. Posl. Spinčič interpeluje vlado, ali je razveljavila nezakoniti sklep deželnega zbora istrskega, da ni odgovorjati na interpelacije, stajene v hrvaškem jeziku, in ali je o tem poročala na Najvišjem mestu.

Danes teden je gróf Taaffe odgovoril na interpelacijo dr. A. Gregorčiča zaradi postopanja tržaškega namestništva proti „Sokoloma“ v Prvačini in Ajdovščini. Minister je dejal, da društva se nista pritožila proti namestniškemu odloku, marveč predložile novo pravila, ki so bila potrjena. — Kak nauk sledi iz tega? Da je treba pritoževati se vselej do najvišje instance, ako se nam kratijo politične pravice. Ako pa radovoljno ustrežamo zahtevam nižjih oblastij, potem se sami odrekanamo svojim pravicom. Ako bi se bila imenovala „Sokoloma“ pritožila proti postopanju tržaškega namestništva, onda bi graf Taaffe ne mogel dati takega odgovora, kakoršen mu je zdaj vsaj dozdevno pomagal iz drege.

Nemški „Schulverein“ imel je 26. maja na Dunaju svoj glavni občni zbor. Znano je, da to društvo, ki skrbi za pomenčevanje slovarske mladine, ima skrbne prijatelje v vseh vladnih in drugih visokih krogih dunajskih. To kažejo tega društva občni zbori, katerih se udeležujejo različni vladni dostojanstveniki. Tudi gori omenjenega občnega zbora udeležila sta se poleg preminogih višjih in nižjih c. kr. uradnikov celo deželni namestnik nižavstrijški grof Kiemannsegg in minister grof Kuenburg. Načelnik društva je z radostjo pozdravil ta dva dostojanstvenika ter izjavil, da umije ceniti tako čast. Takoj na to je presrečno pozdravil tudi zastopnika občnega nemškega Šulferajna iz Berolina a kot „nadzornike nemškega delovanja v Avstriji.“ Deželni namestnik se je zahvalil za pozdrav ter izrekel Šulferajnu svoje priznanje, „da se drži obstoječih zakonov in da deluje v pravem patrijotičnem in pedagogičnem zmislu.“

Takó torej, zdaj vemo, pri čem da smo! C. kr. namestnik proglasa delovanje Šulferajnovu za patrijotično in pedagogičsko! Pastimo nemški patrijotizem, ker ž njim naj računijo visoki krogi dunajski, kakor se jim poljubi, toda da c. kr. namestnik proglasa Šulferajnovu rovanje in ločjenje nemške mladine kot p e d a g o g i š k o, proti temu moramo svečano protestovati. Da je dandanes, ko je pedagogika na vse strani korenito obdelana, dognana in v vseh načelnih točkah priznana, mogoča taka blodnja najnavadnejših pojmov, in to celó iz takih dostojanskih ust, to nam je neumljivo!

Slovani si zapomnimo te besede, zapomnimo si dobro, kdo in kako kaže očito svoje srčne želje. Pride čas, ko bomo tudi mi imeli besedo

Na Dunaju so vsi krogi od najnižjega do najvišjega nadahnjeni z duhom pomenčujočim. Vlada pomenčuje, kjer le more. Tunkaj pa, kjer tega vendarle ne more storiti, prevzel je njeno nalogo Šulferajn, ki stoji pod vladinim pokroviteljstvom. Kakó dolgo bodo avstrijski narodi trpeli take odnošaje?

Rumuni brdiko čutijo in z velikim samozatejevanjem nosijo oholo madjarsko gospodstvo, prav kakor ubogi naši Slovaki in Srbi V šolah in uradih gospodujejo madjarski šovinisti. Kakor Slovaki tako tudi Rumuni nimajo niti enega svojega poslanca v državnem zboru ogerskem. Pet milijonov Arpadovcev strahuje vse prebivalstvo v drugi državni polovici. Žalostna slika končujočega 19. stoletja!

Ko so se Madjari bojevali za svojo svobodo, simpatizovala je ž njimi vsa svobodomiselna Evropa, imenovala je jih „vitečki narod.“ Toda zdaj čedalje bolj pojenjujejo te simpatije, ker cela Evropa vedno bolj začujena opazuje kruto gospodarstvo arpadovsko nad podložnimi nemadjarskimi narodi. Simpatije Evrope obracajo se čedalje bolj na stran Slovanov in Rumunov, a prav te simpatije bi utegnile postati nekega lepega dne usodepolen udarec madjarskemu šovinizmu, kakor so o svojem času mnogo pripomogle k uresničenju madjarskih želj.

Da bi se te simpatije svobodomiselne Evrope čim hitreje povsem obrnile na slovensko in rumunsko stran, v to so storili Rumuni prav hvaležne korake. O binkoštnih praznikih se bodo namreč vršile v Budimpešti bližnje slavnosti v spomin 25-letnice kronanja cesarja Fr. J. za kralja ogerskega. Povodom te izredne slovesnosti izbrali so Rumuni deputacijo 300 največjarnejših mož iz vseh stanov, katere naj bi šla na Dunaj ter tamkaj pred Najvišjim gospodarjem izjavila neomahljivo udanost Rumunov do eladarske hiše, ob enem pa tudi o posebni spomenici potožila bridkosti in krivice, katere trpi nesrečni narod rumunski pod oblastjo železne roke madjarske.

Deputacija je dospela na Dunaj 29. maja. Madjarski listi so pihali od jeze, da takó mogočna deputacija gré naravnost k presv. cesarju tožit madjarsko oholost, in trdili so, da deputacija niti esprejeta ne bo. — Deputacija je bila na Dunaju sijajno sprejeta. Slovenskim in rumunskim vseučiliščnikom in prebivalcem pridružili so se tudi nemški protisemiti, ker ti vidijo v borbi proti madjarskem ob enem tudi boj proti židovstvu. — Dne 30. maja bilo je zborovanje doše deputacije. Od državnih poslancev so bili navzoči dr. Lueger, Schneider, Biankini, Nabergoj, Čestimir Lang, Sokol in Schlesinger. Dr. Lueger je ostro govoril proti madjarskemu gospodstvu ter zagovarjal Rumunom svoje najsrčneje simpatije. Posl. Biankini govoril je italijanski ter dejal, da tožbe rumunskega naroda dobivajo glasen odmev u srech slovenskih. Zagovarjal je Rumunom, da Slovani želimo enakopravnost vseh narodov in da bi se srčno veselili, ako bi Rumuni dosegli svoje opravičene namene. Rumuni so viharno sprejeli Biankinijeva zagotovila. Stari Rumun Hertle iz Vilagoša je pripovedoval iz svoje skušnje, kakošna je lojalnost Rumunov in končal je z vsklikom: „Slava cesarju, slava Rumunom, slava Čehom, slava vsem, ki Rumunom dobro želijo!“

Načelnik deputacije Katiu prizadeval si je na vse mogoče načine, da bi dosegel audijenco, a ni se mu posrečilo. Zato se je deputacija potrim srcem vrnila v domorino. Načelnik je pustil spomenico v dvorni pisarni. — Ves časnikarski svet govori o tej deputaciji ter se simpatično spominja rumunskih trpinov — in to je mogočen uspeh ponesrečene rumunske deputacije.

Hrvatsko. — Preje štiri dni tega tedna vršila se je po celey kraljevini Hrvaški ljuta volilna borba med vladno ali madjaronsko stranko, ki se po krivici imenuje „narodno“, in med „stranko prava“. Med 88 poslanci bo

komaj 8 pravašev, vsi drugi pa vladini kimovci. Kolikor nam je znano do zdaj, ko pišemo te vrstice, izvoljeni so bili naslednji pravaši: V Karlovcu dr. Banjavič, v Sisku dr. Frank, pri So. Ivanu Zelini dr. Mile Starčević, v Križevih Grdenič, v Delnici dr. Ante Starčević, v Bakru dr. Erazem Barčič.

Drugi so bili izvoljeni vladni hlapi. Orožniki in pandurji imeli so pri volitvah glavno besedo. V hrvaških časopisih čitamo cele vrste gozodejstev, ki so se vršile proti nezavisnim volilcem; pri vseh volitvah so madjaroni uprizarjali v nebo kričeče nezakonitosti in nasilstva. In zmagali so, „sijajno“ in „slavno“! „Ponosni“ naj bodo na svoja turška nasilstva! Človek, ki ima le še količjak čuta do pravice v sebi, uprašati se mora: Ali res živimo v Evropi? Ali so mogoča taka surova nasilstva v sredini Evrope v l. 1892. po rojstvu Gospodovem?!

Kak bo sabor kraljevine Hrvaške, to si lahko mislimo. Madjarski hlapi na Hrvaškem pač ne bodo delali preglatice svojim oblastnim gospodarjem v Fešti!

„Obzor“ trdi, da nekaterim pravašem so tudi „Obzoraši“ pripomogli do zmage. To nas prav srčno veseli! Toda: ali so „Obzorašem“ ljubši madjaronski ali pravaški poslanci? Sodili bi, da ljubši bi jim morali biti pravaši, saj to so iskreni boritelji za samostalnost kraljevine hrvaške proti madjarskemu despotizmu. Zakaj torej niso „Obzoraši“ izvolili si raje „manjše zlo“ (po njihovih mislih) ter na vsej črti glasovali za pravaše? Opozicija sedanjemu sistemu, to je prva in zadnja parola! Kaj bo, bratje, ako pojde dalje po sedanji poti?

Razne politične novice. „Staro čehi“ so sklicali na 12. t. m. v Kolin velik shod; pridejo tudi gosti z Moravskega. Namen shoda je: združiti Staro- in Mladocche. — Brnški škof Bauer je obiskal 29. maja neko sulferajnsko šolo in videl takoj, da večina otrok je čeških. Izrazil je svoje začudenje radi tega ter dejal, da res ne vé, zakaj so ondi osnovali nemško šolo. Nemi so silno hudi na škofa B. — Sokolski izlet s Čuškoga v Lerov je vlada prepovedala. To je razdražilo celo vladi udane poljske poslance. Čehi so interpelovali. Kaj to pomaga, ko vlada sama sebe ne bo toliko pa zobeh! Nemci pa smejo delati izlete kamor se jim poljubi, v mejah državnih in mimo njih! —

Iz Berolina brzojavljajo, da o binokostnih praznikih se snidele v Kieľu nemški cesar in ruski car. Doomimo. — Angleška zbornica bo razpuščena še ta mesec. Nove volitve bodo v juliju. — Italija ima že 14 dni novo ministerstvo, kateremu se pa tla že zopet majo pod nogami. Politično obnebeje v Italiji je čedalje bolj negotovo. Republikanski žetli so čedalje krepkejši. — Med Srbijo in Bolgarijo so še vedno nape-te razmere. Obe državi imate ob mejah zbrane večje čete vojakov. Tudi med Bolgarijo in Turčijo ne vladajo najboljši odnošaji. —

Domače in razne novice

Osebnosti. — Dne 29. maja umrl je v Ročinju gosp. Martin Golja, učitelj v Vipolžah (Brda). Dopis prihodnjic. N. v m. p.!

— V Podmelnu umrl je 29. t. m. g. Anton Kuštrin, posestnik in podžupan skozi celih 30 let. Slovensen pogreb vršil se je 31. maja. Prejeli smo dopis, katerega pa vsled nedostajanja prostorja nismo mogli priobčiti.

— Gosp. Anton Povšič, praktikant pri c. kr. okrožnem sodišču v Gorici, postal je avskultant.

Drobne novice. — V Gorici delajo poskuse s tlakom iz lave z Vezuva. Za poskušnjo so pokrili nekoliko Gosposke ulice. — V Zagradu so orožniki ujeli nekega vojaškega begunca iz Pulja; hotel je uiti čez mejo, a se mu ni posrečilo. — Našim voznikom naznanjamo, da je prepo-vedano prihajati v Gorico z dvema vozoma, od katerih je drugi na prvega privezan. Trije konji ne smejo biti upreženi v en voz. — Delavci, ki gredo na Grško, morajo imeti potne liste, katere je potrdil grški konzulat. Za to potrdilo se plača 5 dra-hem. — Zabavni vlaki vozijo vsako nede-ljo med Trstom in Korminom. Cene znižane. — V Gorici je bilo kaznovanih mnogo voznikov zaradi prehitre vožnje. Pozor!

Prošnja za slovensko šolo v Gorici prišla je na dnevni red zadnje seje mestnega starašinstva. Katera je ta prošnja, prva ali druga, ne moremo z gotovostjo reči. Zdi se nam pa, da je to bila že druga prošnja, kajti mestni župan je omenjal, da ta prošnja je bila poslana visokemu c. kr. naučnemu ministerstvu, kar se je zgodilo le z drugo prošnjo; prva je bila podana slavnemu našemu magistratu. — Pri tej priliki pa mo-ramo popraviti neko trditve mestnega žu-pana, ki je dejal, da ono prošnjo je poda-lo politično društvo „Sloga“. To ni res! Prošnjo so podali stariši sami, kateri so za vse nadaljne korake pooblastili na prvem mestu podpisana gg. dr. Aleksija Rojica in A. M. Obizzi-ja. Politična društva nimajo pravice podajati takih prošenj.

Ako je prišla v zadnji seji mestnega starašinstva že druga prošnja na dnevni red, onda moramo biti naučnemu minister-stvu pa res hvaležni, da je prošnjo poslalo takoj po prejemu nižjim oblastim v primer-no rešitev. Mestni župan je namreč nazna-

nil, da deželni šolski svet je poslal ono proš-njo po mestnem šolskem svetu našemu ma-gistratu ter ukazal, naj se prošnja pretresa. V ta namen naj se imenujeta iz mestnega starašinstva dva zastopnika v komisijo, ki bo določevala v tej zadevi — dva zastop-nika pa naj pošljejo prosilci. Župan je pred-lagal, naj se prošnja izroči najpoprej šol-skemu in pravnemu odseku, da se o njej poučita, in še le potem naj starašinstvo izvoli dva zastopnika v imenovani odsek. Ta predlog je bil sprejet.

Nam se zdi, da gospodje nameravajo še nadalje zavlačevati celo zadevo. Kaj neki imata šolski in pravni odsek se preiskovati o prošnji? Sestavi naj se komisija, katero zahteva deželni šolski svet! Zastopnika starišev sta že določena od prosilcev samih. — Radovedni smo, kakó dolgo se bo pekel ta kruh!

Radodarni doneski. — Za „Slogine“ učne zavode došli so v zadnjih osmih dneh naslednji darovi: Gosp. Alojzij Sorč. c. kr. poštár v Boleu poslal je 3 gld. s „prvo no-vo pošto, ki je za Soško dolino prevelikega pomena“. — Gosp. Josip Ivancič, prof. v Gorici, 5 gld.; g. Jos. Kavčič, c. kr. notar v G., 1 gld.; gg. trgovca Urbančič in Ko-ren vsak po 1 gld.

„Corrierovo“ uredništvo je prejelo v maju za „Lego“ 98 gld. 11 kr., uredništvo „Nove Soče“ za „Slogine“ učne zavode pa 114 gld. 64 kr. Slava takemu požrtovalne-mu rodoljubju. Bog povrni!

Izpred sodišča. — Čitateljem našim je znan napad nekega Ahila Nardina dne 4. sept. 1891. na našega urednika, ko se je vračal od obravnave, pri kateri je bil imenovani Nardin kaznovan na 10 gld. glo-be oziroma na dva dni zapore. Njegov uda-rec je uzmogel sicer le lahko telesno poškod-bo, a ker je bilo državno pravdnštvo — in tudi sodnik prve instance! — tega mnenja, da je naš urednik bil pri prvi obravnavi zaslišan tudi kot prič, nad katero se je potem N. maščeval, napravilo mu je zatož-bo zaradi hudodelstva težkega telesne-ga poškodovanja.

Glavna obravnava je bila določena na 11. t. m., a N. ni prišel; obravnava se je na to prenesla na 31. maja, ko se je v resnici tudi vršila v pričlo jako številnega občinstva. Zatoženca je zagovarjal dr. Pa-jer, ki se je trudil, rešiti ga nasledkov, kateri bi sledili, ako bi sodišče sprejelo predlog državnega pravdnštva. Dejanje samo bilo je neoporečno dokazano, česar tudi njegovi priči nista mogla utajiti. Slo je pa edino za to, ali je bil naš urednik pri prvi obravnavi zaslišan kot prič ali ne. Sodišče je konečno sklenilo, da naš urednik ni bil zaslišan kot prič, zaradi tega je bil Nardin obsojen le radi prestopka na 7 dni zapore.

Dr. Pajer si je dovolil v svojem go-voru trdit marsikaj neresničnega in smelega. To smo pričakovali, saj se dobro poznamo, zato tudi njegovih strupenih pušic kratko nikar ne zavračamo. Povemo pa naj go-spodu dr. P. in vsem njegovim somišlje-nikom na uho, da „Nova Soča“ pojde do-sledno dalje po svoji poti brez ozira na je-zico nekaterih napetežev in brez ozira na tisto ogromno gmotno škodo, katero uteg-nejo trpeti laški trgovci in obrtniki, kakor sta N. in dr. P. izjavila pred sodiščem. Ako je trgovec V. trpel gmotno škodo, kriv si je sam, ki je dal „N. S.“ povod, da ga je oprala. Kdor išče pri Slovencih zaslužka, naj „NoviSoči“ nedaje enakih povodov! Basta!

Na novem posloplju goriškega ženske-ga učiteljskega se že par tednov blišči nad uhom napis: „K. k. Lehrerinnen-Bildungs-Anstalt“. Po našem mnenju ta napis nima pravice do obstanka v tej deželi in še po-sebej na posloplju tega učnega zavoda. Uči-teljske ni nemško, ni namenjeno za nem-ske učiteljice, marveč za slovenske in ita-lijanske! Torej bi se moral tudi nadpis na-praviti v deželnih jezikih! Nemščina nima nikake pravice na Goriškem!!

„Slovenski Jez“ v Brdih bode imel svoj redni občni zbor v Biljani dne 12. junija t. l. ob 4½. urah popoldne, ako Bog da in volja rodoljubov. K obilni udeležbi uljudno vabi društveni — odbor.

Iz Brd nam pišejo: „Pomanjkanje de-lalcev se je hudo občutilo v Brdih spomladni čas — zato so digne poskočile; da bi tudi cena vinskim pridelkom našim „šla gor!“.

Tržaška „Adria“, glasilo tržaške vlade, se v svoji številki od srede z vsemi štiri-mi brani proti našim očitanjem v zadnji številki gledé anarhista Uccocar-ja. Koneč-no zatiruje svojo prijaznost in pravičnost do Slovanov, češ, saj vendar smo si vsi bratje med seboj. Prav, ljuba „Adria“, toda ne le včasih v besedah, ampak tudi v de-janju kaže, da ti prijaznost in pravičnost do Slovanov ni le prazna beseda. Povej to tu-di svojim gospodarjem v rumeni hiši ob morju in opozori jih, da Slovani na Pri-morskem pričakujemo dejanj — še le po-tem bomo verjeli Tvojim besedam o „pri-jaznosti“ in „bratstvu“. Prej pa ne!

Postojnska jama bo o binokostnih praz-nikih svečano razsvitljena. V jami bo svirala vojaška godba iz Ljubljane. Iz naših krajev pojde binokostni ponedeljek poseben zabavni vlak in sicer iz Kormina ob 8. zjutraj, iz Gorice ob 8.32, iz Trsta ob 8.40 in pride v Postojno kmalu popoldne. Tržaški vlak se vrne iz Postojne ob 8.16 in pride v Trst ob 11.04; korminski vlak pa se vrne ob

7.37 zvečer in pride v Gorico ob 12.16 po-noči. Iz Gorice ali Kormina stane III. razred (tje in nazaj) gld. 4.50, II. razred 6 gld, I. razred pa gld. 7.50.

Druga pošta po Soški dolini do Bolca začela je voziti 1. t. m. Iz Gorice se od-pelje točno popoldne in pride: v Solkan ob 12.25, v Kanal ob 2.10, v Ročinj ob 2.55, v Volče ob 3.55, v Tolmin ob 4.10, v Ko-barid ob 5.40, na Srpenco ob 7.15. in v Bolec ob 8.10 zvečer. — Iz Bolca pa gre pošta v Gorico vsak dan ob 5.30 zjutraj in gré s Srpence ob 6.25, iz Kobarida ob 7.50, iz Tolmina ob 10, iz Volč ob 10.15, iz Ro-činja ob 11.15, iz Kanala popoldne; iz Sol-kan ob 1.45 in pride v Gorico ob 2.10 po-poldne. — Cesta je dolga 77 kilometrov. — Vožne cene za to pošto so nekoliko večje in sicer se plača iz Gorice: v Solkan 24 kr., v Kanal 1 gld. 32 kr., v Ročinj gld. 1.68, v Volče gld. 2.22, v Tolmin gld. 2.40, v Kobarid 3.36, na Srpenco 4.02 in v Bo-lec 4.62.

Poleg te pošte vozi redno tudi stara pošta, kakor doslej: iz Gorice gré ob 2 popoldni in pride na Trbiž ob 5.20 popol-dne. S Trbiža gré ob 5. zjutraj in prihaja v Gorico ob 7.30. zveč. Ta pošta veže torej Tr-biž z Gorico, dočim nova pošta veže le Bo-lec z Gorico. — Vožne cene za to pošto so pa nekoliko znižane, in sicer se plača iz Gorice v Solkan 20 kr., v Kanal gld. 1.10, v Ročinj gld. 1.40, v Volče gld. 1.85, v Tol-min 2 gld., v Kobarid gld. 2.80, v Bolec gld. 3.85, v Log gld. 4.40, v Rajblj gld. 4.95 in na Trbiž gld. 5.40.

Banka „Slavija“ imela je dne 15. ma-ja svoj občni zbor. Iz letnega poročila po-snemamo, da je dne 31. decembra 1891. ban-ka „Slavija“ štela 228.472 članov, ki so i-meli pri njej zavarovanega kapitala 227.260. 237 gld. 64 kr. Zavarovalne premije upla-čalo se jej je 1.755.603 gld. 46 kr.; izpla-čala pa je svojim zavarovancem za škode in deleže vzajemno podedovanjskih društev 1.571.628 gld. 68 kr. Same obresti, katere je banka prejela od plodonosne naložitve svojih zalogov, znašale so 235.882 gld. 87 kr. in so se porabile za zopetno pomnožitev zalogov, ki kljubu ogromnim izplačilom lan-skega leta iznašajo 5.479.788 gld. 90 kr. Kako zelo skrbi banka „Slavija“ za varnost svojih članov, razvidno je iz tega, da iznaša nje rezervni za-log za požarna zavarovanja 69½ % vseh letnih premij, dasi ministerski raz-pis že 33% letnih premij proglašja za za-dostno rezerviranje. Tudi za svoje uradni-ke skrbi banka „Slavija“ prav uzorno, kaj-ti njihov pokojninski zalog, ki je nastal večinoma iz prebitkov uprave, iznaša že 209.742 gld. 79 kr., in je le malo privat-nih zavodov, katerih uredništvo bi bilo za starost svojo le približno jednako dobro preskrbljeno. — Ako konečno omenimo še, da je banka „Slavija“ v 23 letih svojega obstanka plačala za škode 20.012.991 gld. 82 kr., nam gotovo prizna vsakdo, da to so številke, katere pričajo o uzornem vodstvu zavoda in pa o priljubljenosti nje-govi povsod, koderkoli posluje. — Poučno je pa tudi, kaj premore poštenje, vztrajnost in dobra uprava, kajti iz primirjevalnega izkaza o uspehih zavarovalnic v letu 1890 prepričali smo se, da banka „Slavija“, ki je bila, — kakor znano — leta 1869 u-stanovljena z nezatno svotico 3000 gld., zavzema danes po velikosti svojih zalogov drugo mesto mej 33 avstro-ogerskimi vzajemnimi zavaroval-nicami.

Trst. Vlada je razpustila nemško društvo „Deutscher Leseverein“, ker je prekoračilo svoja pravila. Društvo je baje gojilo socijalistične namene.

— „Lega Nazionale“ je ustanovila ita-lijansko ljudsko šolo v slovenskemu Sv. Križu ob morju. Mestna občina je prepustila za zgradbo šolske hiše 2400 kvadr. metrov prostora brezplačno. Slovenci, pozor! Ne dajte se slepiti.

— Politično društvo „Edinost“ imelo je v nedeljo, kakor smo naznanili zadnjič, svoj redni letni občni zbor v prostorih de-lavskega podpornega društva. Udeležba je bila obilna; z Dunaja sta došla tudi državna poslanca dr. Laginja in prof. Spinčič, ter deželna poslanca Jenko in Flego. V novi odbor so bili izvoljeni: M. Mandič predsed-nikom, za odbornike pa Fr. Podgornik, Maks Cotič, Anton Truden, Ivan Nabergoj, Ivan Gorup, Ivan Badanič, Josip Turk in dr. Gu-stav Gregorin. — Pri točki „Predlogi in in-terpelacije“ poprašal je dr. Gregorin držav-nega posl. prof. Spinčiča: 1. Zakaj je vstopil v Hohenwartov klub? 2. Zakaj je izstopil iz njega? 3. Kako je bilo njegovo delovanje po izstopu? in 4. Zakaj se ni osnoval slo-vensko-hrvaški klub? — Posl. Spinčič je odgovoril na vsa ta uprašanja v obširnem govoru, ki je zadovoljil in nautušil vse nav-zoče občinstvo. Naposled je zbor izrekel poslancema Laginji in Spinčiču soglasno zaupnico.

Zaveza učiteljskih društev bo imela prihodnje tri dni svojo četrto skupščino v Kranju na Gorenjskem. Jutri ob 8. zvečer bo slavnostna „beseda“ v proslavo 300-let-nice slavnega pedagoga Komenskega. V ne-deljo ob 10. uri zj. občni zbor, potem slav-nostni obed. V ponedeljek zjutraj izlet na Bled.

Koroško. — V St. Janžu v Rožu sla-vili so 15. maja slavnostno otvorjenje ta-mošnje posojilnice. Takoj prvi dan je bilo

4000 gld. prometa. — V Rajblju je 15-leten deček padel v globok prepad in se ubil. — V Beljaku nameravajo napraviti protestantsko cerkev; v ta namen hočejo porabiti staro samostansko cerkev. V Beljaku bodo fran-ciškani zidali novo cerkev. — Na Koroškem je jako malo narodnih učiteljev, a še tisti, ki so, nimajo tamkaj mirnega obstanka. Zato se izseljujejo, ako le morejo. Zadnji čas pripetil se je zopet en tak slučaj, da se je namreč vrl narodnjak g. Fran Podob-nik preselil k Sv. Barbari v Halozah na Stajerskem. — Pri Sv. Tomažu so pri neki hiši hlapi ubili gospodinjo, ker jim ni hote-la dati žganja. —

„Amerikanski Slovenci“ se razvija če-dalje lepše. Ozirati se je začel bolj tudi na staro domovino, če tudi ne v tisti meri, ka-kor si želé njegovi naročniki in čitatelji v Ameriki. Neki naš naročnik v Združenih državah nam priporoča, da bi mi nasveto-vali uredništvo „A. Sl.“, naj bi poročal v vsaki številki vse važnejše novice iz vseh dežel, kjer prebivajo Slovenci, po priliki takó, kakor poroča „Nova Soča“ v odst-avkih: Kranjsko, Stajersko, Koroško, Trst in Istra. Zdi se nam, da bi to bilo res dobro in „A. Sl.“ le na korist, ker bil bi potem res glasilo za vse Slovence širom novega sveta, ki hoté izvedeti kolikor največ mo-goče iz stare domovine. „A. Sl.“ je obširen list; dva razpredela prav lahko odmeri gra-divu iz naše Slovenije! Zato bi bilo le že-leti, da bi uredništvo uvaževalo te glasove, gotovo le na korist listu in svojim čitate-ljem. — List piše zdaj večinoma dober je-zik in tiskovnih pomot je vedno manj. Po-gumno dalje!

Listnica. — Dop. iz Podmelca: Vemo da nastane cel vihar, ako priobčimo Vaš dopis. Mnogi razlogi, katere navajate, so opravičeni, toda od druge strani navajajo zopet mnogo razlogov, ki govoré proti Vašemu predlogu. Prepričani smo, da šolske oblasti ne bodo ravnale nepremišljeno; zato je bolje, da v javnosti ne razpravljamo onega uprašanja. Po-lemika, ki bi gotovo nastala, ne bila bi nam ljuba, Vam najbrže tudi ne. — Dop. od beneške meje, iz Bolca s Trnovega: Prihodnjic.

Seiden-Grenadines. schwarz u. farbig (auch alle Lichtfarben) 95 kr. bis fl. 9.25 per Meter (in 18 Qual., ca. 200 Dessins) — versendet robenweise porto- und zollfrei die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hoflief.), Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr. flotto.

JAVNA ZAHVALA.

Podpisani si štejemo v dolžnost, da najtopleje zahvalim vse sorod-nike, prijatelje in znance od daleč in blizu, ki so mojo predrago mamo

ANO udovo KALIN

k večnemu počitku spremili in s tem skazali mi v bridkih urah svoje pri-jazno sočutje. Sosebno me veže dol-žnost zahvaliti domačo preč. duhov-ščino, gosp. kaplana in čast. oo. ka-pucine iz Sv. Križa; gg. Val. Kan-clerju in soprogi iz Gorice, g. učitelju Kavsu in pevcem za gniljivo petje.

Tem p. n. gg. in vsem, ki so kakorsikoli bodi dragi pokojnici skazali poslednjo čast meni v tolažbo, kličem iz dna svojega potrtega srca: Bog plati!

Šmarje 30. maja 1892.

Fran Kalin.

STARA pogrebna društva

počlašujejo se naznaniti slav-nemu občinstvu, da kakor doslej takó tudi znaprej bodo vršila svojo službo po takó zmernih cenah, da se ne bojé nikakega tekmovanja. Zdi se jim zategadel primerno naznanjati, da imajo svoja bivališča, kjer se izve vse, kar treba, na naslednjih krajih:

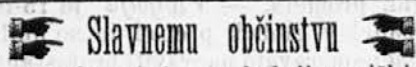
Stari trg št. 6,
Gosposka ulica št. 7,
Stolni trg - Corte Cara-veggia št. 4,
Za veliko vojašnico št. 13.

Povsod se dobí na izbiri blagó za mrtvaške prilike. Imajo tudi vedno v zalogi veliko rakev iz kovine in iz lesa, orehovega in jelovega, po nizkih cenah.

Prodá se

v Avčah pri Kanalu premoženje, obstoječe iz hiše z 11 prostori, iz hleva, dveh vrtov (eden pri hiši) ter z njivami in travniki v obsegu 9863 sežnjev; vse polje drži se skupaj.

Janez Škodnik v Avčah št. 16

se priporočajo naslednji goriški
trgovci, obrtniki, rokodelci in drugi:

Jernej Kopač
na Solkanski cesti 9.
izdeluje
vsakovrstne vošene sveče
Vseh vrst modro pečivo
V Gorici prodaja te
sveče trgovci
A. Urbančič v Gosposki
ulici. -- Prodaja jih tudi
Karolina Riesner v
Nunski ulici, ki izde-
luje in prodaja tudi
mrtvaške vence, cvetlice
in druge podobnereči.

Anton Urbančič
trgovca poleg Orzana v
Gosposki ulici
prodaja raznovrstno
drobno in manufakturno
blago, sukna in drugo
blago za možke inžen-
ske obleke ter Kopačeve
sveče.

Ivan Druha
na Travniku
ima bogato zalogo vsa-
kovrstnega
USNJA
ter raznega orodja in
potrebščin
za čevljarje
Prodaja na drobno
in na debelo.

Ivan Reja
krečmar „Alta Colomba“
za veliko vojašnico
na desnem voglu v ulico
Morelli, toči domača
vina, in ima
DOMAČO KUHINJO
Cene prav zmerne

Anton Jerkič
fotograf v Gorici
v ulici sr. Klare.

Blaž Bitežnik
KAMNOSEK
v Trtni ulici št. 24, na
dvorišču nasproti pošte,
ima vedno v zalogi
nagrobne spominke,
izdeluje oltarje, kipe,
prižnice, vodotoke, itd.
po svojih izvirnih načrtih

Ivan Howanski
čevljar
v Gosposki ulici med
Orzonom in Urbančičem.

Ivan Kavčič
veličar na Kornu
ima zalogo
STEINVELDSKE PIVE.
v sodčkih in steklenicah
ter
žita, moka in otrobij.

G. Likar
v Gorici
Semeniška ulica št. 10,
PRODAJA mašne in
šolske knjige in sv. po-
dobe, tiskovine za žu-
panije in duhovnije iz
Hilarijanske tiskarne,
papir za uradno in za-
sebno rabo in razno-
vrstne pisarske in šolske
potrebščine po mogoče
nizkih cenah.

Staroznomo gostilnico
„pri Lizi“
v Kapucinski ulici
(Rabatišče) št. 2 ima
zdaj v najemu

Franč Bizjak,
ki toči izborna in narav-
na vina, ima dobro
domačo kuhinjo ter sobe
za prenočišča. Cene so
zmerne. -- Tukaj je
shajališče Slovencev iz
spodnje Vipavske doline.

Ivan Bajt
krojač
v Nunski ulici št. 14,
v hiši Hilarijanske tis-
karne.

Ivan Cijan
krojač
v Nunski ulici št. 13
se priporoča svojim ro-
jakom v mestu in na
deželi.

Anton Fon
v Semeniški ulici
ima prodajalnico vsako-
vrstnih klobukov in kap
ter

gostilnico.
Toči vedno dobra in
naravna vina.

Anton Kustrin
v hiši dr. Lisjaka v
Gosposki ulici št. 23, ima

prodajalnico
za kavo, sladkor, moko,
olje, riž in vsakovrstne
jestvine na drobno in
na debelo. Zunanja naro-
čila se točno izvršujejo.

Franč Jakil
na sredi Raštelja št. 9
ima
ZALOŽNICO USNJA,
katero prodaja na drob-
no in na debelo.

Jožef Novič
krojač
v ulici sv. Antona št. 1.

Anton Koren
trgovca poleg gostilne
„pri zlatem levu“ (al
leon d'oro) v Gosposki
ulici, prodaja razno lon-
čarsko porcelanasto in
stekleno blago, reže in
vklada šipe v okna,
reže in napravlja okvirje
za zrcala in podobe.

Martin Poveraj
civilni in vojaški krojač
v Gorici, priporoča
svojo veliko zalogo bla-
ga za vsak stan, kakor
tudi gotovih oblek. Da-
lje: srajce, spodnje
hlače, zavratnice, civil-
ne, vojaške in uradniške
ovratnike, sablje z vso
opravo, zlate in srebrne
zvezde, skratka: vse, kar
je potrebno za gospodo
vsakega stanu. Obleke
po naročilih izdeluje
točno in po zmernih
cenah.

Ivan Dekleva
veličar v Gorici
ima v svojih zaloznicah
vedno na izbiro vsa-
kovrstna

domača vina
bela in črna istrijanska
ter
bela dalmatinska.
Pisarnica se nahaja
v Magistratni ulici. --
Prodaja na debelo

Peter Drašček
v Stolni ulici (via Duomo)
št. 2
ima bogato založeno
PRODAJALNICO
kolonijalnega in jedil-
nega blaga ter tobaka.
Kava, sladkor, olje, riž,
moka, itd. Naročila z
dežele se točno izvr-
šujejo.

Anton Obidič
čevljar
v Semeniški ulici št. 4.
se priporoča Slovencev
v mestu in okolici za
blagohotna naročila.

Karol Drašček
PEK
Riva Corno št. 4.
Podružnica
za razprodajo kruha se
nahaja v Semeniški ulici
št. 2.

Ivan Velušček
krojač
v Trtni ulici se pripo-
roča svojim slovenskim
rojakom.

Ivan Čotar
krojač
v Rabatišču (Rabatta)
št. 17 priporoča se svo-
jim rojakom za blago-
hotno podporo z naro-
čili kakoršnega koli
dela v krojaštvu

Tiskarna

Ant. M. Obizzi-ja

priporoča se slov. občinstvu za vsakovrstna dela,
ki spadajo v tiskarsko stroko. V zalogi ima vedno
vse tiskovine za duhovske, županske in druge
urade. -- Cene zmerne. -- Ceniki vsakemu na
razpolago.

Dober zaslužek.

Solidne in spretna zastopnike spre-
jema po vseh krajih neka banka za razprodaje v
Avstriji dovoljenih državnih papirjev in srečk pod
jako ugodnimi pogoji. Le pri majhnem trudu more
se zaslužiti 150 -- 200 gl. Ponudbe pod znamko
„G. 12“ sprejema razpošiljalnica oglasov Danne-
berg, Wien, Stadt, Kumpfgasse 7.

LA

„Foncière“

Zavarovalnica v Pešti

z glavnico in zalogom

za varščino v znesku 10 milijonov gl
Zavaruje po zmernih premijah in pro-
stih pogojih: proti škodam po požaru, streli
in eksplozijam;

proti škodam pri prevažanju blaga po
suhih in mokrem;

proti slučajnim nezgodam in na člove-
ško življenje v vseh možnih kombinacijah.

Okrajni zastop

v Gorici -- Gosposka vlica št. 16.

Zastopnik:

Ernest Stecker.

Naznanilo.

Podpisaneč počašujem se naznaniti
slavnemu občinstvu, da sem otvoril

v Pevni št. 33

restavracijo

z vrtnom.

Prizadeval si bode, da bo točil vedno
dobra bela in črna vina, izborno sveže
pivo, mrzla jedila, kavo, mleko itd.

Nadejaje se, da me bo slavno občin-
stvo počaščevalo s svojim obiskom, zahva-
lujem se že naprej

z odličnim spoštovanjem

udani

Pavel Gismann.

NAZNANILO

Podpisano vodstvo počašuje
se naznaniti slavnemu meščan-
stvu, da z dnem 15. maja je
začelo svoje poslovanje

NOVO

pogrebno društvo.

Oglasi sprejemajo se v
Stolni ulici (Via Duomo)
št. 9. in v Glediški ulici
(Via Teatro) št. 8.

Vodstvo.

Anton Bortolotti

kamnosek

v ulici Treh Kraljev (Tre Re) št. 8 ima vedno
v zalogi nagrobne spominke in dru-
ge izdelke iz kamna in marmorja. Cene
zmerne.

Razglas.

Naznanja se, da

Javna dražba

zastavil I. četrtleta t. j. mesecev
januarja, februarja in marta 1891
začne v

ponedeljek, dne 13. junija 1892

ter se bo nadaljevala kakor navadno na-
slednje četrtke in ponedeljke.

Od ravnateljstva zastavljavnice

in ž njo združene hranilnice

V Gorici, dne 10. majnika 1892.

Št. 994

Razpis učiteljskih služb.

V tem okraju se s tem razpisujejo
slednja mesta:

1.) mesta učiteljev - voditeljev enoraz-
rednic na Brjah, Banjšicah in v Kozani;

2.) potovalnega učitelja za Srednje-
Kambreško z gl. 80 -- potnine, in poto-
valnega učitelja za Levpo - Zavrh z gl. 100
potnine;

3.) službe učiteljic v Št. Ferjannu in v
Podgori. Vse službe so III. plač. vrste.
Dohodki so določeni z dež. št. postavbo 10.
marta 1870. in 4. marta 1879.

Prošnje s postavnimi spričevali učit.
sposobnosti je vložiti do 16. julija 1892.

Službe pod 1. in 2. navedene oddajo se
tudi prosilcem z maturitetnim spričevalom,
ako bi se vsposobljenih ne oglašilo.

C. k. okrajni šolski svet,

V Gorici 19. maja 1892.

VEDNO SVEŽE DROŽI

med Lahi imenovano: feco

prodaja po zmernih cenah Larisch-eva
pivovarnica na Goriščeku (pri Cattarini-
ju) v Gorici.

Uzoreci na vse kraje poštnine prosto

Priznana najboljša moderna

SUKNA.

pristna, trdna in cene vredna, za obleke in
vsak namen, razpošilja proti povzetju zaseb-
nikom in krojačem za spomladansko in po-
letno rabo založnica c. kr. priv. tovarnic
sukna in volnenega blaga

Moriz Schwarz

Zwittau (Mähren).

Vsa sukna za uniforme, vojaška sukna in
obšitki, lodni proti dežju in louska sukna.
Črni pericens in doškins za salonska oblačila;
televniki iz piketa in svile. Sukna za livre-
je in biljarde. Ostanke prodajajo se po ceni,
toda od teh se uzoreci ne pošiljajo.

Gospodom krojačem pošiljam nefrank. na
posodo prav lepe knjige z uzorci.

Brömer Elmerhausen & Reich
Dunaj (Wien), Wallfischgasse 3.

Podružnica: Palazzo Modello -- Trst

Svoja
kolesarska
šola.

Svoja
kolesarska
šola.

Ceniki brezplačno

Vse poprave biciklov po jako nizki ceni.

Goldinarjev 5-10

papirji -- Ponudbe. pod naslovom „Srečke“

Wien, I., Kumpfgasse.

Čudovite kapljice sv. Antona Padovanskega

To priprosto in narav-
no zdravilo je prava do-
brodejna pomoč in ni treba
mnogih besedi, da se dokaže
njihova čudovita moč. Če
se le rabi nekoliko dni,
olajšajo in preženejo prav
kmalu najtrdovratnejše že-
lodčne bolezni. Prav izvr-

stno vstrezajo zoper hemorojde, proti bole-
znim na jetrih in na vranici, proti čreves-
nim boleznim in proti glistam, pri ženskih
mesečnih nadležnostih, zoper beli tok, bo-
žjast, zoper bitje srea ter čistijo pokvarjeno
kri. One ne preganjajo same omenjenih bolezni,
ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnah na
svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v
lekarni **Cristofolotti v Gorici**, v Trstu
v lekarni **C. Zanetti in G. B. Rovis**, v Ljub-
ljani v lekarni **U. pl. Trnkoczy G. Piccoli**, in
Ljud. Grečelna „pri Mariji pomagaj“; v Po-
stojni v lekarni **Baccarelli**, v Ajdovščini v
lekarni **Supla**, v Vipavi v lekarni **Guglielmi**,
v Beljaku dr. **Kumpf**.

I steklenica velja 30 kr.

NB. Varovati se je treba narsikah balzamov,
katere sičajno oznanjajo in priporočajo, ki pa
kvarijo človeku le zdravje, ker dražijo želodec
in žice, da nastanejo lahko hudi in nevarni na-
sledki.

Častna diploma 1891. Zlata svetinja
v Zagrebu + v Temesvaru

KWIZDOV restitutni fluid

na vo pralaza konje. Cena steklenici gl. 1.40

Že 30 let se rabi v dvornih in večjih kon-
jarnah vojaških in civilnih za okrepčeva-
nje pred a k pokrepčenju po težkih delih,
pri izpahnjah, omrtvenju žil itd. usposobi
konje k izvršnim službam v upregi.

Paziti je na gornjo varstveno znamko ter
zahtevati izrecno:

KWIZDOV RESTITUČNI FLUID.

Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah.

Glavna zaloga

Franz Joh. Kwizda

k. u. k. österr. u. kön. rumän. Hoflieferant,
Kreispotheker Korneuburg b. Wien.

Zdravilo iz kine in železa

želodčni okrepčevalni likér

izdeluje

lekarna Cristofolotti v Gorici.

Pomaga v vseh boleznih, v katerih se

nahaja železo in kina.

Napravlja tek, pospešuje prebavljanje,
uzroča redno pretvarjanje in hranjenje jedij,
množi rudeča telesa v krvi ter premaga brez-
krvnost.

Ker je prijetnega okusa, more se uži-
vati pred jedjo. -- Odrasli ga uživajo po ko-
zarčku dvakrat na dan, otroci pa po 1/2
kozarčka.

Cena izvirni steklenici 60 kr.

VSI STROJI ZA KMETIJSTVO

vinarstvo in moštarstvo

mlatilnice,

čistilne mline za žito,

izbiralnice,

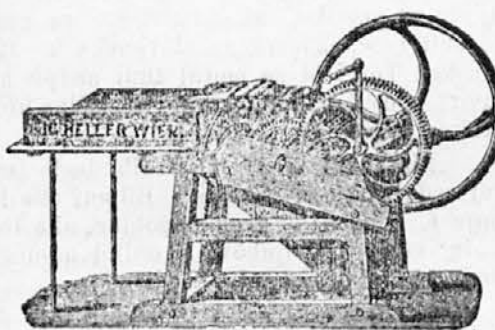
rezalnice za krmo,

mline za sadje

tlačilnice za sadje,

tlačilnice za grozdje in vino,

kakor tudi vsakovrstne druge mašine in razni
stroji za kmetijstvo, vinarstvo in sadjar-
stvo itd. itd. nove izvrstne konstrukcije razpošilja
na ceneje

Ig. Heller, Dunaj

2/2 PRATERSTRASSE 78.

Ilustrovani katalogi in zahvalna pisma v hrvatskem, nemškem, italijanskem in
slovenskem jeziku se pošiljajo na željo zastoj in frankovano.

Stroji se dajo na poskušnjo -- jamči se zanje -- pogoji so ugodni.

Cene so se znova znižale !!!

SARGOV

Kalodont

imenjuje se

po

slovenski

lepota

zob

SARGOV

Kalodont

je že

pripoznan

kot nei-

zobno

čistilo

SARGOV

Kalodont

je kot

neškodljiv

od

zdrav-

niške

oblasti

preiskan

SARGOV

Kalodont

je jako

praktičen

za

potova-

nje

aromatično

okrep-

čujoč

SARGOV

Kalodont

je že v

domaćih

in

tujih

krajih

znajvečim

uspehom

v rabi

SARGOV

Kalodont

je pri

dvoru in

plem-

stvu

ter v

navadnih

hišah v

rabi

SARGOV

Kalodont

izrečno

zahtevati

zaradi

mnogih

ponaredbe

brez

rednosti.

SARGOV

Kalodont

se dobi

po 35.

kos

v vseh

lekar-

nah,

Drogerijah

in dišaricah

Priznanja iz najvišjih krogov pridejana so vsakemu kosu.

Izdajatelj in odgovorni urednik And. Gabršček. -- Tiska A. M. Obizzi v Gorici.